

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

I. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2008., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:
 - Pojedini rashodi nisu evidentirani na propisanim računima računskog plana proračuna, a u pojedinim slučajevima nije primijenjeno načelo nastanka događaja, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. U poslovnim knjigama nisu evidentirana potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede.
 - U skladu s odredbama Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja, koji nije usklađen s odredbama Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak, fizičkim osobama isplaćene su na tekući račun kapitalne potpore u iznosu 7.741.301,00 kn. Prema odredbi članka 17. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ribarstvu, korisnicima koji u kalendarskoj godini ostvare pravo na poticaje u iznosu većem od 78.000,00 kn, na iznos iznad 78.000,00 kn poticaji se smanjenju za 4,0%. Ministarstvo nije umanjivalo poticaje u skladu s navedenom zakonskom odredbom.
 - Ministarstvo je za nabavu ekspertnog informacijskog sustava u 2007. utrošilo 217.160,00 kn, a za njegovo proširenje u 2008. (u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave) dodatnih 2.901.498,00 kn, te je na taj način izbjeglo primjenu otvorenog postupka javne nabave.

II. OSNOVNI PODACI

Podaci iz financijskih izvještaja za 2008.

u kn

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno Izvršeno	% ostvarenja izvršenja
1.	Prihodi i primici	4.390.034.305,00	4.009.895.230,00	91,3
2.	Rashodi i izdaci	4.390.034.305,00	4.006.327.889,00	91,3
3.	Višak prihoda	0,00	3.567.341,00	
Stanje 31. prosinca				
4.	Nefinancijska imovina			70.046.652,00
5.	Financijska imovina			407.905.485,00
6.	Obveze			35.793.516,00
7.	Broj zaposlenika			694

Nefinancijska imovina odnosi se na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 7.176.821,00 kn, opreme u iznosu 28.916.347,00 kn, prijevoznih sredstava u iznosu 10.000.367,00 kn, te druge imovine u iznosu 23.953.117,00 kn.

Financijska imovina odnosi se na novčana sredstva u iznosu 7.928.027,00 kn, potraživanja u iznosu 360.117.494,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 9.633.350,00 kn, te na dionice i udjeli u glavnici u iznosu 30.226.614,00 kn. Potraživanja u iznosu 360.117.494,00 kn odnose se na potraživanja za dane zajmove u iznosu 233.553.928,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 126.180.591,00 kn, te na potraživanja od zaposlenih i druga potraživanja u iznosu 382.975,00 kn.

Obveze se odnose na obveze za materijalne rashode u iznosu 12.710.048,00 kn, za zaposlene u iznosu 8.997.048,00 kn, financijske rashode u iznosu 4.002.458,00 kn, zajmove u iznosu 3.619.429,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 832.838,00 kn, subvencije u iznosu 552.000,00 kn, te druge obveze u iznosu 5.079.695,00 kn.

III. NALAZ

Osvrt na naloge i preporuke revizije za 2007.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva za 2007., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2008. je utvrđeno u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

1. Inspekcijski nadzor potpora za poticanje proizvodnje obavljen je u opsegu koji je propisan odredbama Pravilnika o uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje. U inspekcijski nadzor potpora uključene su kapitalne potpore, te potpore ruralnom razvitku.
2. Za složenije radove određen je stručni nadzor nad izvođenjem radova, te su sastavljani zapisnici o preuzimanju obavljenih radova i usluga, a plaćanje usluga obavljano je u skladu s ugovorom.
3. Poduzete su radnje u smislu racionalizacije poslovanja vezano za obrasce koji se koriste u veterinarstvu. Smanjena je količina ispostavljenih računa za obrasce pravnim osobama i ovlaštenim veterinarskim organizacijama. Računi se ispostavljaju mjesečno. Ovlaštene veterinarske organizacije, putem računala, same kreiraju ili nabavljaju obrasce čiji je sadržaj propisan a izgled nije. Vodi se stroga evidencija zaduženja u Upravi za veterinarstvo i u ovlaštenim veterinarskim organizacijama za obrasce koji su numerirani i čiji su izgled i sadržaj propisani.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. Pisane procedure vezane za potrebu obavljanja i plaćanja prekovremenog rada zaposlenika nisu donesene.
2. Kontrola izvršenja usluga nije obavljana na način kojim bi se utvrdilo jesu li usluge obavljene u ugovorenom razdoblju i količini, te jesu li obračunane prema ugovorenoj cijeni. U zapisniku o uzimanju uzoraka na određenom području nije navedeno tko je uzeo uzorak i uz čiju nazočnost. Također nije osiguran usporedni pregled obavljenih i ugovorenih usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša, prema područjima i dinamiци kako je određeno Planom praćenja kvalitete mora i školjkaša na područjima uzgoja, izlova i ponovnog polaganja.

3. Evidencija potraživanja s osnove neopravdano stečenih potpora nije ustrojena, te nije vođena briga o njihovoj naplati, a za kašnjenje u povratu sredstava nisu obračunate zatezne kamate. Također, nije ustrojena evidencija korisnika kojima su neopravdano isplaćene potpore s datumima konačnosti rješenja.
4. Računalna evidencija o dozvolama za športski, rekreacijski i mali ribolov na moru, te o pravnim i fizičkim osobama s kojima je ugovorena prodaja dozvola nije ustrojena.
Navedene evidencije trebaju sadržavati sve značajne elemente za praćenje količina i vrijednosti izdanih i distribuiranih dozvola, te za praćenje naplate potraživanja za naknade za dozvole za ribolov na moru.
5. Pojedini postupci nabave nisu provedeni na način da se osigura učinkovito i efikasno gospodarenje sredstvima. Za nabavu pojedinih usluga nisu ugovoreni realni rokovi izvršenja.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2008.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola uspostavljen je u skladu s propisima koji uređuju ovo područje, odnosno u Ministarstvu se uspostavlja financijsko upravljanje i kontrola, te se obavljaju poslovi unutarnje revizije. Odjel za financijsko upravljanje i kontrole ustrojen je u ožujku 2008., a u srpnju 2008. ministar je donio odluke o imenovanjima voditelja za financijsko upravljanje i kontrole, osoba zaduženih za nepravilnosti u poslovanju Ministarstva i za nepravilnosti u okviru programa pomoći EU, te rješenje o osnivanju radne skupine za financijsko upravljanje i kontrole. Obavljena je samoprocjena pet komponenti financijskog upravljanja i kontrola, te su popisani poslovni procesi, a njihovo opisivanje je nastavljeno i tijekom 2009. Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola donesen je u lipnju 2007., a odnosi se na aktivnosti koje Ministarstvo treba uspostaviti u cilju boljeg ostvarivanja zadaća i ciljeva. Prijedlog novog Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola napravljen je u svibnju 2008., ali do vremena obavljanja revizije (travanj 2009.) nije donesen. Poslovi utvrđivanja ključnih ciljeva poslovanja, te Izjave o viziji i misiji, su završeni, čime su utvrđeni glavni razlozi postojanja i djelovanja Ministarstva, te je izrađen Prijedlog ključnih ciljeva poslovanja i Izjave o viziji i misiji Ministarstva. U vrijeme obavljanja revizije (travanj 2009.), navedeni dokumenti nisu doneseni, odnosno potpisani od strane ministra.

Koncem siječnja 2009. sastavljeno je Godišnje izvješće o uspostavi sustava financijskog upravljanja i unutarnje kontrole za 2008. i dostavljeno Središnjoj harmonizacijskoj jedinici.

Ministarstvo ima šest unutarnji revizora, od kojih je troje tijekom 2008. bilo uključeno u izobrazbu te nisu obavljali poslove revizije. Tijekom 2008. obavljeno je šest revizija i prati se provedba preporuka iz izvješća o obavljenoj unutarnjoj reviziji. Sve obveze prema Ministarstvu financija u dijelu godišnjeg izvješćivanja, dostavljanja planova i druge dokumentacije redovito se izvršavaju.

Državni ured za reviziju je predložio ubrzati aktivnosti na uspostavi i razvoju financijskog upravljanja i kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

1.2. *Ministarstvo je prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju i navelo da je izradilo prijedloge navedenih dokumenata koji su u postupku donošenja.*

Računovodstveno poslovanje i planiranje

2.1. Računovodstveno poslovanje i poslovne knjige Ministarstvo vodi prema propisima za proračunske korisnike, odnosno prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Ustrojene su propisane poslovne knjige.

U poslovnim knjigama pojedini rashodi nisu evidentirani na propisanim računima računskog plana proračuna, što nije u skladu s odredbom članka 22. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je propisano da su računskim planom proračuna utvrđene bročane oznake i nazivi pojedinih računa prema kojima je proračun obvezan iskazivati rashode.

Pored rashoda koji se odnose na 2008., evidentirani su rashodi za službena putovanja koji se odnose na 2007. u iznosu 472.161,00 kn, dok rashodi za službena putovanja iz 2008. u iznosu 554.622,00 nisu evidentirani u 2008. nego u 2009. Navedeni rashodi trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama u godinama kada su i nastali. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prema kojoj se rashodi iskazuju uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela na temelju nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2008. evidentirana su potraživanja za prihode po posebnim propisima u iznosu 9.222.403,00 kn, od čega se 3.816.702,00 kn odnosi na potraživanja prema propisima o veterinarstvu, a 5.405.701,00 kn na sumnjiva i sporna potraživanja.

U poslovnim knjigama Ravnateljstva za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi nisu evidentirana potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede. Sredstva u iznosu 147.660.000,00 kn Ministarstvo je prenijelo županijama u razdoblju od 2001. do 2003. Županije su se obvezale sredstva povrata kredita naplaćena od krajnjih korisnika, mjesečno uplaćivati na račun državnog proračuna. Prema nalogu Državnog ureda za reviziju Ministarstvo je započelo ustrojivati evidenciju i usklađivati svoja potraživanja sa županijama. Evidencija o navedenim potraživanjima nije potpuna, jer nije usklađena s pojedinim županijama. Prema odredbi članka 39. Zakona o proračunu, proračunski korisnici odgovorni su za naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i za njihovu uplatu u proračun, te za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Državni ured za reviziju i dalje je naložio usklađivanje potraživanja od županija za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede, ustrojavanje analitičke evidencije navedenih potraživanja, evidentiranje navedenih potraživanja u poslovnim knjigama, te praćenje pravodobnosti povrata udruženih sredstava u državni proračun u skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu.

Također je naložio evidentiranje rashoda u poslovnim knjigama prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju, te na propisanim računima u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 2.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju. Vezano za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede je navelo da je u razdoblju od 1996. do 2003. unutar razdjela Ministarstva postojala proračunska pozicija sredstva Fonda za razvoj poljoprivrede kojoj je osnovna namjena bila unapređenje poljoprivrede u skladu s programima koji su se donosili na razini Ministarstva. Sredstva su doznačena putem banke koja je mandatne i komisione poslove obavljala u ime i za račun Ministarstva, a u skladu s Pravilnikom o dodjeli sredstava. Jedna od linija pomoći poljoprivrednicima je bilo i udruživanje sredstava s pozicije Ministarstva - sredstva Fonda za razvoj poljoprivrede i sredstava županija, koja su u skladu s ugovorenim obvezama između Ministarstva i županije uplaćena na račun županija, a županija ih je sa svojim udjelom doznačavala krajnjem korisniku za razvoj i unapređenje poljoprivrede putem banaka. Navedena udružena sredstva evidentirana su, u razdoblju od 2001. do 2003., u glavnoj knjizi Ravnateljstva za tržišnu i strukturnu potporu kao prihod iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika, a doznačavanje krajnjem korisniku evidentirano je kao rashod redovnog poslovanja. Sredstva su doznačavana na račune županija. Nadalje je navelo da se svake godine sastavlja Izyješće o provedbi i povratu udruženih sredstava. Na zahtjev Ministarstva, tijekom 2009. županije su dostavile izvješće o stanju obveza udruženih sredstava. U skladu s odredbom članka 10. ugovora, naplaćena sredstva od krajnjih korisnika kredita (koja se odnose na povrat dijela kredita odobrenog iz sredstava Ministarstva), banka prenosi svakog 15. u mjesecu za prethodni mjesec u korist računa proračuna broj 30102-630-16, uz obavijest Ministarstvu. Nadalje je obrazložilo da je tijekom 2007. Ministarstvo svakoj županiji dalo šifriranu oznaku uplate za povrat udruženih sredstava po godinama u cilju jednostavnijeg praćenja obveza i uplata u državni proračun. Ministarstvo se tijekom 2009. obvezalo sastaviti izvješće o stanju dugovanja, uputiti ga županijama, te zatražiti od županija poduzimanje mjera naplate dugovanja sredstava u skladu s ugovorenim obvezama. Do konca 2009. Ministarstvo će obavijestiti i dostaviti Državnom uredu za reviziju podatke o poduzetim radnjama i stanju obveza udruženih sredstava.***

Popis imovine i obveza

- 3.1.** Odluka o popisu i osnivanju povjerenstva za popis imovine i obveza donesena je u studenome 2008. Imenovano je povjerenstvo koje je sastavilo izvješće o obavljenom popisu. Popisom je obuhvaćena cjelokupna imovina i obveze. Povjerenstvo je za rashod predložilo 393 predmeta, od kojih većina nema knjigovodstvene vrijednosti. Isknjiženje predložene imovine iz poslovnih knjiga sadašnje vrijednosti 41.062,00 kn nije obavljeno u poslovnim knjigama za 2008., nego je obavljeno u poslovnim knjigama za 2009.

Iz navedenoga proizlazi da Ministarstvo koncem 2008. nije uskladilo knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, nego je usklađeno početkom 2009. S obzirom da je svrha popisa usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i realno iskazivanje podataka u financijskim izvještajima, Ministarstvo je trebalo pravodobno organizirati popis imovine i obveza kako bi se popisne razlike mogle evidentirati u poslovnim knjigama prije sastavljanja financijskih izvještaja.

Državni ured za reviziju je naložio pravodobno provođenje popisa imovine i obveza, te usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, kako bi imovina i obveze u financijskim izvještajima bile realno iskazane.

- 3.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju vezano za popis imovine i obveza. Navelo je da će ubuduće pravodobno obaviti popis imovine i obveza kako bi se popisne razlike mogle evidentirati u poslovnim knjigama prije sastavljanja financijskih izvještaja.***

Prihodi prema posebnim propisima

- 4.1.** Prihodi prema posebnim propisima su ostvareni u iznosu 46.963.128,00 kn, a vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode koji se naplaćuju prema propisima o veterinarstvu u iznosu 30.794.529,00 kn i propisima o ribarstvu u iznosu 12.472.680,00 kn.

Prihodi naplaćeni prema propisima o veterinarstvu iznose 30.794.529,00 kn, od čega se na prihode od obrazaca koji su distribuirani veterinarskim organizacijama za obavljanje poslovanja odnosi 1.406.133,00 kn. Tiskanje te distribuciju većine obrazaca obavlja tiskara s kojom je Ministarstvo o obavljanju navedenih poslova zaključilo ugovor. Isporučene obrasce Ministarstvo obračunava veterinarskim organizacijama po nabavnoj cijeni uvećanoj za 5,0%. U popisu obrazaca koji se koriste u veterinarstvu više je od 350 različitih vrsta. Za svaku pojedinačnu otpremu obrazaca, veterinarskoj organizaciji se ispostavlja poseban račun, te je u 2008. izdano 1 638 računa za obrasce, pojedinačno vrlo malih iznosa. Pojedine veterinarske organizacije značajno kasne s plaćanjem obrazaca. Potraživanja za obrasce koncem 2008. iznosila su 1.086.477,00 kn.

Prihodi koji se naplaćuju prema propisima o ribarstvu ostvareni su u iznosu 12.472.680,00 kn. Najvećim dijelom odnose se na naknade za dozvole za športski i rekreacijski ribolov. Dozvole za športski ribolov u slatkovodnom ribarstvu izdaje Ministarstvo, a ovlaštenicima ribolovnog područja ih distribuira Hrvatski športsko ribolovni savez. Prema odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu, 10,0% sredstava naplaćenih na ime naknade za športski ribolov prihod su državnog proračuna. Navedeni prihod u državni proračun uplaćuju ovlaštenici ribolovnog područja. O distribuiranim dozvolama vodi se evidencija u Hrvatskom športsko ribolovnom savezu. Ministarstvo ne provodi kontrolu pravodobnosti i točnosti uplate navedenih prihoda u državni proračun.

Državni ured za reviziju je predložio uspostaviti učinkovitu kontrolu naplate prihoda od naknada za dozvole za športski ribolov u slatkovodnom ribarstvu. S obzirom da Hrvatski športsko ribolovni savez ima obvezu voditi evidencije o distribuiranim dozvolama, te da su mu ovlaštenici ribolovnog područja također dužni uplatiti propisani iznos naknade, predloženo je da se dogovori redovito dostavljanje podataka na temelju kojih bi Ministarstvo moglo kontrolirati točnost i pravodobnost naplate prihoda od dozvola u slatkovodnom ribarstvu u državni proračun.

Ujedno je predložio uspostaviti kontrolu na temelju dobivenih podataka Ministarstva financija o uplati naknada u državni proračun, te poduzimanje mjera u cilju naplate potraživanja od veterinarskih organizacija za obrasce.

- 4.2. *Ministarstvo je prihvatilo prijedloge Državnog ureda za reviziju. Vezano za kontrolu naplate prihoda od naknada za dozvole za športski ribolov u slatkovodnom ribarstvu, Ministarstvo je navelo da je u izradi računalna baza za dozvole u športskom ribolovu na slatkim vodama koja će se početi koristiti od siječnja/veljače 2010., a koja će omogućiti bolju kontrolu izdavanja, prodaje i naplaćivanja sredstava od prodaje dozvola. Nadalje je navelo da se uspostavlja baza podataka za slatkovodni ribolov koja će osigurati dostavu relevantnih informacija, pa tako i informaciju o prodaji dozvola i uplati sredstava u državni proračun, od strane svakog ovlaštenika ribolovnog područja.*

Rashodi za zdravstvenu zaštitu životinja

- 5.1. U okviru rashoda za zdravstvenu zaštitu životinja ostvareni su rashodi za laboratorijske pretrage morske vode i mesa školjkaša u iznosu 4.103.248,00 kn, od čega se na usluge Hrvatskog veterinarskog instituta odnosi 1.969.495,00 kn, Instituta za oceanografiju i ribarstvo 1.730.692,00 kn, te 15 veterinarskih organizacija 403.061,00 kn.

Usluge laboratorijskih pretraga morske vode i mesa školjkaša, u razdoblju od siječnja do konca svibnja 2008. obavljao je Institut za oceanografiju i ribarstvo na temelju dodatka ugovoru iz prosinca 2007. Obavljanje usluga ugovoreno je prema Planu praćenja kvalitete mora i školjkaša na područjima uzgoja, izlova i ponovnog polaganja za 2007. (dalje u tekstu: Plan) kojim je obuhvaćeno praćenje kvalitete mora i školjkaša u razdoblju od travnja 2007. do travnja 2008.

Iako je dodatkom ugovoru utvrđeno da se navedene usluge obavljaju do konca svibnja 2008., Institut je nastavio obavljati pretrage morske vode i mesa školjkaša do konca 2008., prema Planu za 2008.

Pojedinačne pretrage morske vode na toksični fitoplankton i pretrage školjkaša na biotoksine Institut je obračunavao po 2.250,00 kn, a izlaske na teren u iznosu 2,00 kn po kilometru, kako je utvrđeno ugovorom iz svibnja 2007.

Prema odredbi članka 4. ugovora, Institut za oceanografiju i ribarstvo o uzorkovanju treba obavijestiti nadležnu veterinarsku inspekciju i zatražiti nazočnost nadležnog veterinarskog inspektora pri svakom uzorkovanju, koji je obavezan sastaviti zapisnik o uzimanju uzoraka. Način uzimanja uzoraka utvrđen je Planom, a uzorke prema Planu uzima ovlašten veterinar ili stručna osoba laboratorija uz nazočnost ovlaštenog veterinara. Uz mjesečno izvješće i račun za obavljene poslove, Institut za oceanografiju i ribarstvo treba dostaviti Ministarstvu i presliku navedenog zapisnika.

Pojedinim izvješćima i računima Instituta za oceanografiju i ribarstvo priloženi su zapisnici iz kojih nije vidljivo tko je uzeo uzorak, te je li uzorkovanju bila nazočna i druga osoba kako je ugovoreno, odnosno utvrđeno Planom.

Tijekom 2008. Institut za oceanografiju i ribarstvo obračunao je usluge u iznosu 1.730.692,00 kn. Za obavljanje istih usluga, za razdoblje od lipnja do konca 2008. Ministarstvo je s Hrvatskim veterinarskim institutom zaključilo ugovor u studenome 2008., nakon provedenog pregovaračkog postupka javne nabave, bez prethodne objave na temelju odredbe članka 16. stavka 2. točke 2. Zakona o javnoj nabavi. Usluge su ugovorene u vrijednosti 1.778.199,00 kn. Obavljanje usluga ugovoreno je prema Planu za 2008. kojim je utvrđeno, da se uzorci školjkaša za sve pretrage obavljaju u Hrvatskom veterinarskom institutu, dok uzorke morske vode i školjkaša za pretrage na biotoksine i fitoplankton uzima ovlašteni veterinar ili službena osoba iz laboratorija, uz prisustvo ovlaštenog veterinara.

Ministarstvo je u veljači 2009. imenovalo povjerenstvo koje je obavilo kontrolu ugovorenih usluga laboratorijskih pretraga morske vode i mesa školjkaša. Prema zapisniku i dokumentaciji, Institut za oceanografiju i ribarstvo obračunao je u 2008. usluge u iznosu 1.730.692,00 kn, od čega 655.323,00 kn za razdoblje od siječnja do konca svibnja 2008., a 1.075.369,00 kn za razdoblje od lipnja do konca studenoga 2008.

U zapisniku je navedeno da za obračunane usluge u iznosu 1.075.369,00 kn (koje su i plaćene) nije bio zaključen ugovor te da se Institut obvezuje navedeni iznos uplatiti u roku od 30 dana od dana sastavljanja zapisnika u korist državnog proračuna. Kako se Institut obvezao uplatiti u korist državnog proračuna 1.075.369,00 kn, Ministarstvo je trebalo utvrditi jesu li obračunane i plaćene usluge i obavljene. Tijekom obavljanja revizije, Institut je koncem ožujka 2009. vratio Ministarstvu više primljena sredstva u iznosu 1.075.369,00 kn.

Prema zapisniku o kontroli izvršenja zaključenih ugovorenih, obračunanih, te obavljenih usluga iz veljače 2009. utvrđeno je da je usluge laboratorijskih pretraga morske vode i mesa školjkaša Hrvatski veterinarski institut obračunao u iznosu 1.778.199,00 kn, što je za 702.830,00 kn ili 65,4% više od usluga koje je obračunao Institut za oceanografiju i ribarstvo.

Osim Instituta za oceanografiju i ribarstvo, za uzimanje uzoraka Ministarstvu je račune ispostavilo 15 veterinarskih organizacija u iznosu 403.061,00 kn. Ministarstvo nema zaključene ugovore o uzorkovanju s navedenim organizacijama, te nema pisani dokument o cijeni uzimanja uzoraka koju su zaračunavale. S obzirom da odredbama Zakona o veterinarstvu nije određena institucija za obavljanje usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša, te da su i druge institucije osposobljene za obavljanje navedenih usluga, trebalo je provesti postupak nabave u skladu sa zakonskim propisima.

Državni ured za reviziju je naložio kontrolu izvršenja usluga, a u zapisniku o uzimanju uzoraka na određenom području navesti podatke tko je uzeo uzorak i uz čiju nazočnost. Treba osigurati usporedni pregled obavljenih i ugovorenih usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša prema područjima i dinamiци kako je utvrđeno Planom.

Ujedno je naložio odabir najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša provođenjem postupaka javne nabave.

U slučaju kada na određenim područjima uzorke uzimaju veterinarske organizacije, Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da je potrebno unaprijed odrediti iznos naknade za uzimanje uzoraka.

5.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju. Navelo je da je usluge laboratorijskih pretraga morske vode i mesa školjkaša, u razdoblju od siječnja do konca svibnja 2008. obavljao Institut za oceanografiju i ribarstvo iz Splita, prema ugovoru zaključenim u skladu sa zahtjevima za provođenje Plana praćenja kvalitete mora i školjkaša na područjima uzgoja, izlova i ponovnog polaganja, te dodatku ugovora iz prosinca 2007. Nakon objave Plana praćenja kakvoće mora i školjkaša na proizvodnim područjima i područjima za ponovno polaganje živih školjkaša za 2008., zaključen je ugovor s Hrvatskim veterinarskim institutom o obavljanju svih laboratorijskih usluga prema objavljenom Planu. Hrvatski veterinarski institut zaključio je podugovor s Institutom za oceanografiju i ribarstvo i to za obavljanje usluga pretraga uzoraka morske vode na fitoplankton i mesa školjkaša na biotoksine.*

Nadalje je navelo da je povećanje učestalosti uzorkovanja na biotoksine, prema preporukama referentnog laboratorija EU za biotoksine, dovelo do povećanja obračunanih troškova Hrvatskom veterinarskom institutu za 65,4%.

Vežano za zapisnik o uzimanju uzoraka na određenom području je navelo da je novi obrazac Zapisnika o uzorkovanju živih školjkaša objavljen kao sastavni dio Plana praćenja kakvoće mora i školjkaša na proizvodnim područjima i područjima za ponovno polaganje živih školjkaša za 2008. S obzirom da ovlaštene veterinarske organizacije nabavljaju obrasce od Uprave za veterinarstvo i iste plaćaju, traženo je da se koriste starim obrascima do isteka zalih, a najkasnije do konca 2008. Od siječnja 2009. uzorci živih školjkaša dolaze popraćeni novim obrascima.

Ministarstvo je nadalje navelo da je koncem 2008. greškom uplaćeno 1.075.369,00 kn na račun Instituta za oceanografiju i ribarstvo, koje je Institut u ožujku 2009. uplatio u državni proračun.

Nadalje, vežano za praćenja kvalitete mora i školjkaša je navelo da je uzorkovanje školjkaša povjereno ovlaštenim veterinarskim organizacijama koje imaju javne ovlasti na pojedinim područjima jer su oni jedine službene osobe koje mogu obaviti uzorkovanje u skladu s odredbom članka 144. stavka 2. alineja 5. Zakona o veterinarstvu. Cijena uzorkovanja objavljena je u Cijenama propisanih veterinarskih usluga iz prosinca 2008. pod točkom 18. Uzorkovanje prema Planu praćenja kakvoće mora i školjkaša, te odredbama Naredbe o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkim bolesti i njihovom financiranju. Prema navedenom cjeniku, utvrđena je cijena uzorkovanja živih školjkaša u iznosu 100,00 kn, uvećana za porez na dodanu vrijednost i putne troškove.

Ministarstvo je nadalje navelo da je odredbom članka 105. točkama 8. i 13. Zakona o veterinarstvu propisano da Hrvatski veterinarski institut obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog podrijetla radi utvrđivanja njihove zdravstvene ili higijenske ispravnosti te obavlja laboratorijske pretrage hrane životinjskog podrijetla i drugih proizvoda životinjskog podrijetla radi utvrđivanja zdravstvene ispravnosti. Veterinarski zavod Rijeka i Veterinarski zavod Split (podružnice Hrvatskog veterinarskog instituta) za analize mesa školjkaša na E.coli i teške metale, te Institut za oceanografiju i ribarstvo za analize morske vode na fitoplankton i mesa školjkaša na biotoksine, jedini su laboratoriji u Republici Hrvatskoj koji trenutno udovoljavaju odredbama Zakona o hrani. Ujedno su jedini akreditirani laboratoriji za područja koja rade (E.coli i biotoksini), koriste akreditirane metode i aktivno sudjeluju na sastancima referentnih laboratorija EU.

Rashodi za kapitalne potpore

6.1. Rashodi za kapitalne potpore u poljoprivredi i ribarstvu ostvareni su u iznosu 139.371.282,00 kn.

Kapitalna potpora podrazumijeva dodjelu nepovratnih sredstava iz državnog proračuna kojima Ministarstvo sudjeluje u financiranju ukupne vrijednosti investicije za koju je financijska institucija odobrila kredit ili novčani zajam, s ciljem pomoći korisnicima u olakšanom pristupu kreditima. Odobrava se za srednjoročne i dugoročne kredite, te novčane zajmove u poljoprivredi i ribarstvu. Ostvarivanje prava na potporu kapitalnim ulaganjima u poljoprivredi i ribarstvu, najviši i najniži iznosi kapitalne potpore, način obrade zahtjeva, obrasci i dokumenti za provedbu modela kapitalnih ulaganja propisani su odredbama Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu.

Zahtjevi za kapitalne potpore podnose se Ministarstvu, a razmatra ih povjerenstvo koje imenuje ministar. Prema propisima, zahtjevi se podnose nakon iskorištenja kredita, a za kredite iskorištene u prethodnoj godini podnose se najkasnije do konca veljače naredne godine.

Podaci iz zaprimljenih zahtjeva unose se u bazu podataka za kapitalne potpore, provjerava se pravodobnost i potpunost zahtjeva, prema potrebi u pisanom obliku traži se dopuna zahtjeva, provjerava se udovoljava li zahtjev uvjetima iz Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu, izračunava se iznos potpore, a podaci o obrađenom zahtjevu unose se u bazu podataka. Obavlja se dvostruka administrativna kontrola zahtjeva i priložene dokumentacije, s obzirom da navedene kontrole prema svakom zahtjevu, neovisno obavljaju dva zaposlenika. Odluku o odobrenju nepovratnih sredstava donosi ministar na prijedlog povjerenstva.

Na temelju podnesenih zahtjeva u 2008., odobreno je 2 238 zahtjeva za kapitalne potpore u iznosu 140.082.882,00 kn. Potpore su odobravane za namjene i u iznosima propisanim Pravilnikom o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu. Kapitalne potpore odobrene su za izgradnju, uređenje i opremanje poljoprivrednih objekata, kupnju zemljišta radi okrupnjavanja poljoprivrednog gospodarstva, nabavu opreme i mehanizacije u poljoprivredi i ribarstvu, te podizanje trajnih nasada.

Kapitalne potpore dobile su 264 pravne osobe i zadruge u iznosu 34.634.882,00 kn, 369 obrta u iznosu 29.299.159,00 kn, te 1 605 fizičke osobe u iznosu 76.148.842,00 kn.

Kapitalne potpore se isplaćuju na tekući ili žiro račun korisnika potpore, što je propisano odredbom članka 15. Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu, gdje je navedeno da na temelju Odluke o isplati Ministarstvo isplaćuje kapitalnu potporu na tekući ili žiro račun korisnika u roku 60 dana od dana njenog donošenja.

Kapitalnu potporu komercijalnom poljoprivrednom gospodarstvu, Ministarstvo isplaćuje na račun upisan u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava. Dio kapitalnih potpora odobrenih fizičkim osobama u iznosu 3.761.658,00 kn isplaćen je na tekući račun, a razlika u iznosu 136.321.225,00 kn na žiro račun. Najviša kapitalna potpora isplaćena na tekući račun iznosila je 118.155,00 kn.

Isplata kapitalnih potpora na tekući račun nije u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak. Prema odredbi članka 20. stavak 1. Zakona o porezu na dohodak i članka 24. stavak 1. točka 1. Pravilnika o porezu na dohodak, poslovnim primicima smatraju se sva dobra (novac, stvari, materijama prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku pritekla u poreznom razdoblju u okviru njegove samostalne djelatnosti. Odredbom članka 24. stavak 1. točka 2. Pravilnika o porezu na dohodak, propisano je da se poslovnim primicima po osnovi samostalne djelatnosti smatraju i iznosi državnih potpora, poticaja i potpora za samostalnu djelatnost odnosno djelatnost koja se oporezuje kao samostalna djelatnost.

Prema navedenom, potpore i poticaji u novcu koje dobivaju porezni obveznici za obavljanje samostalne djelatnosti iz proračunskih sredstava smatraju se poslovnim primicima ostvarenim u okviru samostalne djelatnosti i kao takvi evidentiraju u propisanim poslovnim knjigama u trenutku kada su ostvareni odnosno primljeni. Uz to, odredbom članka 61. Zakona o porezu na dohodak, propisano je da tijela državne uprave i sudbene vlasti i druga državna tijela, tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici (pravne i fizičke osobe), obavljaju isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak na žiro račun kod ovlaštene organizacije za platni promet, a iznimno i u gotovom novcu na propisan način.

Zbog isplate kapitalnih potpora na tekući račun, nije moguće utvrditi jesu li ostvareni primici od kapitalnih potpora evidentirani u poslovnim primicima i prijavljeni Poreznoj upravi, jer Porezna uprava prati podatke samo o prometu putem žiro računa, a ne i putem tekućih računa. Tekući račun koristi se za isplate nakon oporezivanja (plaće, mirovine i drugo).

Ministarstvo nema evidencije (podatke) o broju korisnika i iznosu ukupnih kapitalnih potpora isplaćenih na tekući račun.

Rashodi za podizanje višegodišnjih nasada ostvareni su u iznosu 104.882.647,00 kn. Poticaj za podizanje višegodišnjih nasada isplaćuje se prema proizvodnoj površini za nasade voćnih vrsta, vinove loze, masline, hmelja i lavande.

U 2008. odobreno je 2 140 zahtjeva za nasade na površini 3 505 ha.

Ministarstvo je poticaje za podizanje višegodišnjih nasada isplaćivalo na žiro i tekuće račune, te druge grupe računa propisane Odlukom o konstrukciji računa u banci, vodećem broju banke, uvjetima i načinu otvaranja računa u banci i sadržaju registra računa poslovnih subjekata u banci. Uvidom u pojedinačne naloge za plaćanje utvrđeno je da je Ministarstvo početkom listopada 2008. za podizanje višegodišnjih nasada isplatilo 15.125.417,00 kn.

Od isplaćenih sredstava na žiro račune isplaćeno je 3.703.917,00 kn ili 24,5%, na tekuće račune isplaćeno je 3.979.643,00 kn ili 26,3%, a razlika u iznosu 7.441.857,00 kn ili 49,2%, isplaćena je na druge grupe računa (za obveze korisnika, na žiro račune organizacijskih dijelova banke, račune za namiru banke), što također nije u skladu s poreznim propisima. Na tekući račun isplaćeni su iznosi od 3.500,00 kn do 252.814,00 kn.

Prema odredbi članka 57. Pravilnika o načinu i uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje, propisano je da ustanova ovlaštena od Ministarstva doznajuje odobrena sredstva na žiro račun podnositelja zahtjeva. Pored navedenoga, isplatom poticaja na tekuće račune i račune banke nije postupljeno u skladu s odredbom članka 61. Zakona o porezu na dohodak.

Rashodi za kapitalne potpore govedarstvu i svinjogojstvu ostvareni su u iznosu 34.978.574,00 kn. Korisnicima potpora u 2008. isplaćeno je 30.645.314,00 kn, dok je 4.333.260,00 kn iskazano na obvezama, te treba biti isplaćeno u 2009. Rashodi za kapitalne potpore govedarstvu iznose 23.340.831,00 kn, a za kapitalne potpore svinjogojstvu 11.637.743,00 kn.

U 2008. za potpore govedarstvu odobreno je 26.804.009,00 kn za 58 korisnika. Sredstva su odobrena za kupnju stoke, izgradnju objekata i nabavu opreme. Tijekom 2008. jednom društvu odobrene su potpore za svinjogojske farme i farme muznih krava u iznosu 10.482.466,00 kn. Sredstva su odobrena na temelju skraćenog investicijskog plana, što je predviđeno za investicijska ulaganja do 150.000,00 kn.

U navedenom investicijskom planu nema podataka o veličini farme, broju tovljenika ili krava, financijsko tržišnoj ocjeni projekta, potrebnim sredstvima prema vrstama ulaganja, analizi tržišta i ekonomskoj ocjeni projekta. Naveden je samo podatak o vrijednosti ulaganja. Osim navedenoga, tijekom 2008. najviši iznos kapitalne potpore povećan je izmjenama Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi na 3.500.000,00 kn po projektu, dok je u prethodnoj godini iznosio 500.000,00 kn za razvitak govedarske proizvodnje, te 1.000.000,00 kn za razvitak svinjogojske proizvodnje po korisniku. Izmjenama Pravilnika vrijednost kapitalne potpore po korisniku nije ograničena. Jedino ograničenje je broj objekata koje gradi korisnik.

Postupanjem na opisani način, Ministarstvo je od odobrenih 11.637.743,00 kn za razvitak svinjogojske proizvodnje 6.482.466,00 kn ili 60,0% dodijelilo jednom korisniku. Uz to, navedenom društvu je tijekom 2008. na temelju različitih potpora doznačeno 127.945.998,00 kn.

Prema odredbi članka 17. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ribarstvu, od 2005. svim korisnicima koji su u kalendarskoj godini ostvarili pravo na poticaje u iznosu većem od 78.000,00 kn, obračunat će se smanjenje od 4,0% na iznos iznad 78.000,00 kuna. Prema navedenim odredbama, Ministarstvo je navedenom Društvu doznačene poticaje trebalo umanjiti 5.114.720,00 kn.

Državni ured za reviziju je naložio dodjeljivanje potpora u skladu s odredbama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ribarstvu, odnosno umanjeње isplaćenih potpora za 4,0% na iznose iznad 78.000,00 kn.

Naložio je usklađivanje Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu, te drugih pravilnika kojima je regulirano isplaćivanje potpora s odredbama drugih pravnih propisa, odnosno isplatu svih potpora na žiro račun korisnika potpora.

Državni ured za reviziju je predložio isplatu potpora na temelju investicijskog elaborata u kojem će biti navedeni podaci o ulaganju, opravdanosti ulaganja, te izvori financiranja.

6.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju vezano za kapitalne potpore. Navelo je da je tijekom 2007. uspostavljen sustav praćenja poljoprivrednih potpora prema organizacijskom obliku, nositelju gospodarstva, vrsti modela i potpore. U navedenoj evidenciji postoji mogućnost iskazivanja svih podataka o korisniku, potpori, visini isplate, broju računa na koji se isplata obavlja i niz drugih pokazatelja.*

Od 2008. Ministarstvo je u obvezi bazu podataka o potporama i korisnicima u posebnom slogu doznačavati Ministarstvu financija što je i činilo tijekom 2008. i 2009. U skladu s odredbama Zakona o državnim potporama u poljoprivredi i ribarstvu, jedan od modela je i model kapitalne potpore, kojem je osnovna zadaća unapređenje uvjeta proizvodnje poljoprivrednih gospodarstava te fizičkih i pravnih osoba koje se bave ulovom i uzgojem ribe. Sredstva su tijekom 2008. doznačavana korisniku nakon realizacije investicije i podnošenju svih dokumenata Ministarstvu. Nadalje je navelo da su tijekom 2008. odobravani zahtjevi koji su zaprimljeni na temelju odredbi Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu iz 2007., prema kojem su maksimalni godišnji iznosi potpore 250.000,00 kn, osim za investicije koje prema Operativnom programu razvitka govedarstva iznose do 500.000,00 kn prema pojedinom programu i do 1.000.000,00 kn u svinjogojskoj proizvodnji prema pojedinom operativnom programu razvitka svinjogojstva. Odredbama Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu iz 2008. propisani su maksimalni iznosi za jednostavne investicije godišnje po korisniku do 500.000,00 kn, a prema projektu za složene investicije do 3.500.000,00 kn.

Iz navedenog proizlazi da isti korisnik može podnijeti zahtjev za više projekata koje mu odobri županijsko i središnje povjerenstvo u skladu s Operativnim programom. Nadalje je navelo da su revidirani predmeti odobreni prema investicijskom programu ovjerenih od Hrvatskog stočarskog centra, a financirani su vlastitim sredstvima u skladu s odredbom članka 8. Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu. Prema istim investicijskim programima županijsko odnosno središnje povjerenstvo donijelo je pozitivnu Odluku o odobrenju programa u skladu s procedurama iz Operativnog programa. Svaki odobreni projekt ima uporabnu dozvolu i pušten je u funkciju.

Vezano za isplaćivanje potpora obrazloženo je da su se isplate obavljale na tekući ili žiro račun korisnika, odnosno na račun upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s odredbama članaka 9. i 15. Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu. Navelo je da je odredbama Pravilnika o upisu u upisnik poljoprivrednih gospodarstava podnositelj zahtjeva za potporu, seljačko gospodarstvo ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, dužan donijeti preslik kartice žiro računa ili tekućeg. Obrt, trgovačko društvo i zadruga dužni su donijeti preslik potpisnog kartona iz čega proizlazi da moraju imati žiro račun.

Nadalje je navelo da su sva seljačka ili obiteljska gospodarstva od 2010. obvezna pri podnošenju zahtjeva za poticaje dokazati da su upisani u Registar obveznika poreza na dohodak, što znači da se primjena ove odredbe zbog specifičnosti poljoprivrede prolongirana iz godine u godinu. Poljoprivredne potpore prema odredbi članka 19. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju iz 2009., propisuju obvezu upisa u Registar obveznika poreza na dohodak i usuglašavanje poljoprivrednih potpora s potporama u Europskoj uniji. Ujedno će provedbeni akt propisati obvezu posjedovanja žiro računa korisnika potpore. Odredbom članka 18. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju iz 2009., propisano je da će se raditi modulacije sukladno visini ostvarenih prava na razini proizvodne godine (najvećim dijelom preuzete su odredbe potpora u poljoprivredi Europske unije).

Nadalje je navelo da su se isplate ostvarenih prava tijekom proteklih godina umanjivale u većini slučajeva za sve vrste potpora u poljoprivredi i ribarstvu, odredba umanjenja potpore za 4,0% nije se primjenjivala iz razloga navedenih umanjenja koja su prema pojedinim vrstama potpora iznosila i do 30,0%. Navedena umanjenja obuhvatila su sve korisnike potpore u biljnoj proizvodnji, stočarstvu i ribarstvu što je razvidno iz tablice kvota isplata prema proizvodnoj godini koje su dane u tijeku obavljanja revizije.

Sufinanciranje izgradnje i modernizacije ribolovne flote

- 7.1. Rashodi za sufinanciranje izgradnje i modernizacije ribolovne flote planirani su i ostvareni u iznosu 24.504.579,00 kn.

Model i izmjene modela financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote koji je izradilo Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, prihvatila je Vlada Republike Hrvatske u veljači 2005., odnosno siječnju 2006. Navedeni model financiranja oslanja se na poticajna državna sredstva u visini 30,0% ulaganja, koja se planiraju u državnom proračunu na pozicijama Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva gospodarstva rada i poduzetništva, te Ministarstva. Utvrđeno je da sredstva za sufinanciranje modernizacije brodova planira Ministarstvo u visini 30,0% ugovorene cijene modernizacije, a sredstva za izgradnju u visini 10,0% osiguravaju sva tri navedena ministarstva.

Vlastitim sredstvima naručitelja treba financirati 10,0%, a kreditnim zaduženjem naručitelja kod HBOR 60,0% ulaganja.

Također je utvrđeno da ministarstva subvencioniraju kamatu na kreditna sredstva u dijelu koji prelazi 2,0%, te da isplatu sredstava ugovorom povjeravaju HBOR.

U 2006. Ministarstvo i HBOR zaključili su ugovor o obavljanju poslova u ime i za račun pri provedbi modela financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote. U 2006. zaključen je prvi dodatak, a u 2007. drugi dodatak navedenom ugovoru. Ugovoreno je da HBOR zaključuje ugovore o korištenju odobrene državne potpore, zaprima potrebnu dokumentaciju, doznačava sredstva prema nalogu korisnika izvoditeljima radova, provodi namjensku kontrolu trošenja sredstava, vodi propisane evidencije, obavlja računovodstvene poslove, dostavlja polugodišnja i godišnja izvješća Ministarstvu o iskorištenim sredstvima i drugo.

Ministarstvo se obvezalo doznačiti sredstva potpore HBOR nakon što donese odluku o odobrenju potpore.

U slučaju da HBOR u tekućoj godini ne utroši u cijelosti uplaćena sredstva, preostali iznos se prenosi u sljedeću godinu. HBOR je zatražila utvrđivanje roka za pripremu i podnošenje zahtjeva investitora za odobrenje kredita.

U kolovozu 2006. Ministarstvo i HBOR su zaključili ugovor o nalogu za obavljanje poslova subvencioniranja kamatnih stopa na kredite namijenjene provedbi modela financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote.

U razdoblju od 2005. do 2008. objavljena su tri natječaja za stjecanje prava za korištenje državne potpore. Na temelju natječaja izrađena je lista s 53 prihvaćena zahtjeva za izgradnju i 13 za modernizaciju plovila. Maksimalan iznos potpore predviđen za izgradnju plovila iznosi 233.721.000,00 kn, a za modernizaciju 11.791.250,00 kn. Na temelju natječaja koji je proveden u 2008. izrađena je lista s četiri prihvaćena zahtjeva za modernizaciju plovila.

U 2006. Ministarstvo je na temelju donesenih odluka o sufinanciranju izgradnje i modernizacije plovila doznačilo HBOR sredstva potpore u iznosu 20.869.066,00 kn.

Osim navedenih sredstava doznačena su i sredstva za subvenciju kamata u iznosu 13.930.934,00 kn, te je za provedbu modela financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote HBOR doznačeno 34.800.000,00 kn. U 2007. Ministarstvo je HBOR doznačilo 10.564.645,00 kn, od čega za odobrene potpore iz prve liste zahtjeva 3.002.579,00 kn, a iz druge liste 7.562.066,00 kn. U 2008. Ministarstvo je HBOR doznačilo 24.504.579,00 kn, od čega 18.089.849,00 kn za subvenciju kamata, a 6.414.730,00 kn za odobrene potpore.

U ožujku 2008. HBOR je dostavila izvješće o do tada iskorištenim sredstvima za sufinanciranje izgradnje i modernizacije plovila, te o utrošenim sredstvima za subvenciju kamata.

Vezano za prvu listu zahtjeva za sufinanciranje izgradnje i modernizacije plovila, prema izvješću, HBOR je pored sredstava Ministarstva u iznosu 23.871.644,00 kn, primila sredstva druga dva ministarstva u iznosu 37.313.977,00 kn, što iznosi 61.185.621,00 kn.

Utrošeno je 59.576.010,00 kn, odnosno u tri ministarstva je ostalo neutrošeno 1.609.611,00 kn. U okviru modela financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote HBOR je odobrila 27 kredita u iznosu 160.284.763,00 kn, od čega je iskorišteno 135.246.679,00 kn ili 84,4%. Za subvencioniranje kamata ministarstva su tijekom 2008. doznačila HBOR 29.875.827,00 kn, od čega se na Ministarstvo odnosi 18.089.849,00 kn. Od navedenoga iznosa za korištenje je raspoloživo 11.035.316,00 kn, od čega se na sredstva Ministarstva odnosi 9.785.863,00 kn.

Vezano uz drugu listu odobrenih zahtjeva, HBOR je tijekom 2007. i 2008. zatražila od Ministarstva sredstva za odobrene potpore u iznosu 23.979.306,00 kn, koja je Ministarstvo doznačilo. Druga dva ministarstva doznačila su zatražena sredstva u iznosu 44.528.657,00 kn. HBOR je korisnicima potpora s druge liste odobrila kredite u iznosu 11.565.366,00 kn, koji su do konca 2008. iskorišteni u iznosu 5.400.943,00 kn.

U izvješću HBOR navedene su poteškoće koje se javljaju pri provedbi aktivnosti u okviru modela financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote, a odnose se na kontrolu namjenskog trošenja sredstava potpore, sporo korištenje odobrenih kredita, nedovoljne kapacitete brodogradilišta, te provedbu zaloga prema odobrenim kreditima.

Prema navedenom, Ministarstvo je do konca 2008. za financiranje obnove i modernizacije ribolovne flote doznačilo 47.850.950,00 kn, od čega je iskorišteno 25.643.174,00 kn ili 53,6%. Na koncu 2008. ostalo je neiskorišteno 22.207.776,00 kn, koja su prenesena u 2009. Ministarstvo je trebalo doznačavati sredstva nakon osiguranja uvjeta za njihovo korištenje.

Državni ured za reviziju je predložio doznačavanje sredstava za financiranje obnove i modernizacije ribolovne flote nakon što su u potpunosti iskorištena ranije doznačena sredstva.

- 7.2. *Ministarstvo je prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju. Navelo je da su sva tri nadležna ministarstva doznačavala sredstva u skladu s odobrenim odlukama za isplatu državnih potpora i subvencioniranja kamatne stope. Sredstva su na temelju provedena tri natječaja uplaćena HBOR čime je osigurana isplata za zahtjeve kojima je odobrena državna potpora i kredit HBOR. Nadalje je obrazložilo, s obzirom da je proces izgradnje broda kompleksan i složen posao, nije moguće osigurati točnu isplatu HBOR nakon što se utroše sva sredstva, jer svaki projekt ima drukčije rokove izgradnje i isporuke plovila te bi bilo nemoguće provesti ovako složeni model na predloženi način.*

Javna nabava

- 8.1. Ministarstvo je donijelo plan nabave za 2008. Prema planiranim iznosima sredstava za nabavu pojedinih roba, radova ili usluga, provedeni su odgovarajući postupci javne nabave i to: javna nadmetanja, ograničena prikupljanja ponuda, javna prikupljanja ponuda, te izravna ugovaranja uz primjenu odredbe članka 12. stavka 6. Zakona o javnoj nabavi.
- Prema evidencijama postupaka nabave i zaključenih ugovora, u 2008. zaključeni su ugovori o nabavi u iznosu 38.614.217,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Rashodi na koje se primjenjuju postupci javne nabave ostvareni su u iznosu 69.271.992,00 kn. Nedostaci u provođenju postupaka nabave ili kod realizacije zaključenih ugovora odnose se na nabavu licenci, te geodetsko katastarskih usluga. Revizijom su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na nabavljanje usluga od pružatelja usluga i nakon isteka razdoblja za koje su usluge ugovorene, te ugovaranje nerealnih rokova za obavljanje potrebnih usluga.
- Rashodi za nabavu licenci ostvareni su u iznosu 2.556.307,00 kn. Najvećim dijelom odnose se na kupnju licenci za korištenje računalnih programa, te korištenje postojećih licenci.

Nabava ekspertnog informacijskog sustava za provođenje inspekcijskog nadzora u vrijednosti 217.160,00 kn obavljena je u rujnu 2007. Obavljena je postupkom ograničenog prikupljanja ponuda. U srpnju 2008. u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave, za nabavu usluga proširenja i nadogradnje sustava za upravljanje inspekcijskim nadzorom zaključen je ugovor u iznosu 2.901.498,00 kn. Sustav je namijenjen za Upravu veterinarske inspekcije i dijelom za Upravu za ribarstvo. Ugovor je zaključen na temelju odredbi članka 16. stavka 2. točke 2. Zakona o javnoj nabavi, kojom je propisano da se ugovor o javnim uslugama može sklopiti u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave ako usluge, iz tehničkih razloga ili radi zaštite isključivih prava, može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt. Usluge proširenja i nadogradnje sustava za provođenje inspekcijskog nadzora veće su za 2.684.338,00 kn od osnovnog ugovora. Do vremena obavljanja revizije (travanj 2009.) sustav nije bio u primjeni.

Prema obrazloženju odgovorne osobe, tijekom 2008. provedena je edukacija inspektora za rad s programom, ali nije nabavljena oprema (računala i priključak Internetu) pomoću kojeg se inspektori mogu priključiti na bazu podataka. Uz to, tijekom 2008. i 2009. mijenjani su pojedini propisi te Ministarstvo ponovno mora platiti prilagodbu i usklađivanje sustava s propisima.

Ministarstvo je trebalo ugovoriti manji obujam usluga, testirati mogućnost primjene, te nakon postizanja zadovoljavajućih rezultata, proširiti sustav. Prije zaključenja ugovora, Ministarstvo je trebalo prikupiti informacije od drugih korisnika navedenog sustava o njegovoj primjenjivosti i karakteristikama.

Rashodi za geodetsko katastarske usluge ostvareni su u iznosu 1.705.560,00 kn, a odnose se na uslugu vektorizacije poljoprivrednih površina na digitalnom ortofotu (dalje u tekstu: DOF karte). Odabir ponuditelja za navedene usluge obavljen je na temelju odredbe članka 16. stavka 2. točka 2. Zakona o javnoj nabavi, kojom je propisano da se ugovor o javnim uslugama može sklopiti u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave ako ugovor o javnim uslugama iz tehničkih razloga ili radi zaštite isključivih prava može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt. Ugovor s ponuditeljem zaključen je u listopadu 2008. u iznosu 3.843.000,00 kn i rokom završetka 90 dana od dana zaključenja (konac siječnja 2009.).

Usluga je do konca 2008. obračunana u iznosu 1.705.560,00 kn ili 44,3% od ugovorenog. Prema pisanoj izjavi odgovorne osobe, rokovi izvođenja usluge usklađeni su i s Državnom geodetskom upravom koja je zadužena za izradu DOF karata.

Državni ured za reviziju je naložio ugovaranje realnijih rokova za obavljanje potrebnih usluga, praćenje ispunjenja ugovornih obveza u skladu s ugovorenim rokovima, a u slučaju više sile, zaključivati dodatak ugovoru i ugovoriti novi rok za ispunjenje ugovornih obveza.

Također je naložio postupanje u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, te stvaranje uvjeta za primjenu ekspertnog informacijskog sustava za provođenje inspekcijskog nadzora.

- 8.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju vezano za javnu nabavu. Navelo je da je u Službi za nabavu provedena organizacijska mjera (povećanje broja zaposlenika) čime će se omogućiti uklanjanje navedenih nedostataka. Obrazložilo je da je postupak nabave usluge proširenja i nadogradnje sustava za upravljanje inspekcijskim nadzorom proveden u skladu s odredbom članka 16. stavka 2. točka 2. Zakona o javnoj nabavi.***

Objavljen je u elektroničkom oglasniku javne nabave, te je u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi svaka zainteresirana stranka mogla uložiti žalbu na zakonitost provedbe postupka. S obzirom da nije bilo žalbe, nakon isteka roka mirovanja zaključen je ugovor s odabranim ponuditeljem. Nadalje je obrazložilo da je unutar Ministarstva omogućena primjena programa tehnički i korisnički svim zaposlenicima za koje je program namijenjen. Inspektorima koji obavljaju poslove na terenu Ministarstvo će do konca 2009. omogućiti primjenu programa.

Za obavljanje zadaća iz svog djelokruga Ministarstvo je za 2008. planiralo prihode, te rashode i izdatke u iznosu 4.390.034.305,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu 4.009.895.230,00 kn, a rashodi i izdaci u iznosu 4.006.327.889,00 kn, te višak prihoda iznosi 3.567.341,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi se odnose na subvencije, koje su ostvarene u iznosu 3.229.071.946,00 kn i čine 80,6% ukupnih rashoda i izdataka. Subvencije su isplaćivane obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, obrtnicima, zadrugama, društvima i drugim fizičkim osobama na temelju odredbi Zakona o državnoj potpori. Odnose se na potpore za poticanje poljoprivredne proizvodnje - biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva u iznosu 2.522.071.332,00 kn, na kapitalne potpore, potpore ruralnom razvitku, potpore dohotku nekomercijalnim poljoprivrednim gospodarstvima i podizanju višegodišnjih nasada u iznosu 537.867.340,00 kn, te na druge potpore koje se odnose na intervencije na tržištu i Program SAPARD u iznosu 169.133.274,00 kn.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na računovodstveno poslovanje, obračun i način isplate određenih potpora, te nabavu ekspertnog informacijskog sustava, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.

Izvješće o obavljenoj reviziji je uručeno zakonskom predstavniku 3. rujna 2009.